

Za Redakcyą odpowiedzialny
Stanisław Bronikowski w Poznaniu.

Ministracya, Ekspedycya i Biuro Redakcyi przy placu Wilhelmowskim pod Nr. 15.

Dziennik Poznański
wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i dni poświętych.

Cena ogłoszeń (inzeratów):
za pierwszą drobny 1 str. 6 fen. — Reklamę od pierwszego dnia 3 str. (incl. tłumaczenia).

Listy
do redakcyi, administracyi i ekspedycyi winny być frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI.

Przedpłata kwarta lna
wynosi w Poznaniu 2 tal. 15 szr., w państwie niemieckim 3 tal. 1 str. 3 fen., w Austrii 6 guldenów, w Francji 16 fr., w Anglii 4 tal. 15 szr., w Szwajcarii 5 tal. 15 szr., w Danii 4 tal. 2 szr., w Włoszech 5 tal. 15 szr., w Turcji 25 fr., w Ameryce 6 tal. 7 1/2 szr.

Przedpłata i ogłoszenia
przyjmują się w ekspedycyi: przedpłata przyjmują w monarchii pruskiej oraz w państwach do związku państwa niemieckiego-austriackiego, należących do państwa. W innych krajach zaś tylko nasza agentura, za których pośrednictwem (zobacz niżej) można także przysłać ogłoszenia do eksped. Dzien. Pozn.

Rękopisma
nadane Redakcyi nie zwracają się i nie czynią obowiązku.

Ajencye Dziennika Poznańskiego:

W Krakowie Józef Czech, księgarz i Administracya Dziennika Kraj — W Lwowie F. H. Richter, księgarz. — W Paryżu przyjmują przedpłatę Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16 i pułkownik Raczkowski, Rue du Faubourg Poissonnière 33. — W Londynie: księgarnia B. Bender, 8 Little Newport Street, Leicester Square W. G. — Ajencye do przyjmowania ogłoszeń: Na całą Francją Jacques Zébaume w Paryżu, rue de Trévise Nr. 30 i pp. Havas, Lafitte, Ballier & Comp. Place de la Bourse No. 8. — W Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasenstein & Vogler. — W Berlinie Rudolf Mosse, Gr. Friedrichstrasse 60. A. Köttemeyer, H. Albrecht Taubenstrasse 54 i Zeidler & Co., internationale Annoncen-Expedition. — W Bremie: E. Schlotte. — W Lipsku: Eugeniusz Fort, Sachse & Comp. — W Frankfurt nad Menem Daube & Comp. — W Wrocławiu Daube, Haasenstein i Mosse. — W Baku: S. Bajoński. — W Gnieźnie: A. Wierzbicki, w Inowrocławiu: A. Kryszewski, w Obornikach: F. W. Rakowski, w Pleszewie: L. Zboralski.

POZNAŃ, 11 listopada.

Dziś ogólna uwaga skierowana na Wersal, gdzie po czteromiesięcznych przesłach wakacyjnych zebrał się pełnomocnicy narodu francuzkiego, aby rozpocząć na nowo prace parlamentarne. Okres, który obecnie rozpoczyna Zgromadzenie narodowe będzie niezawodnie wielkiej wagi i zaważy nie mało na szali losów dzisiejszej republiki, tak przynajmniej głoszą wszelkie odcienie dzienników francuzkie. Co będzie myślał przewodniący przysięgłego Zgromadzenia wersalskiego, na jakie prace zwróci się przede wszystkim uwaga tak samego rządu jak i reprezentacji ludowej, o tem powie nam niedługo orędzie p. Thiersa, które już przedwczoraj przedłożone zostało radzie ministeryalnej. Orędzie to odczyta p. prezydent osobiście w Zgromadzeniu narodowym, lecz nie pierw jak w środę lub czwartek.

Do dziś miało nastąpić zupełne wyprowadzenie załogi pruskiej z departamentów Marne i Haut-Marne, poczem rząd francuzki miał wysłać w pomienione departamenty oficerów francuzkich celem rozpatrzenia się o ile daleko by tutaj pobudować forty obronne. Według dzienników paryskich otrzymał rząd dotąd a conto trzymi miliardów pożyczki 1750 milionów, z której to sumy upłacił już 800 na rzecz długu niemieckiego. Do 31 grudnia wypłaci Francya 200 mil. franków, tak przeto z dniem 1 stycznia 1873 uiszczi się zupełnie z pierwszych trzech miliardów. Rappel dodaje, iż rząd otrzymał d. 11 listopada i 11 grudnia dwie nowe wypłaty, możebnym mu będzie przeto mieć już 1 stycznia w pogotowiu czwarty miliard i zażądać na tej podstawie wyprowadzenia garnizonów niemieckich z Ardenów i Wogetów, co jak wiadomo powinno nastąpić do 1 marca 1873 r. Gdy się to stanie, rozpoczyna się układy o gwarancje dotyczące piątego miliarda. — Orędzie p. Thiersa ma zawierać podobnego rodzaju zawiadomienie i powiedzieć zarazem, iż zupełna ewakuacja ziem francuzkich nastąpi niezawodnie w połowie przyszłego roku.

W dniach ostatnich zaczęto się nieco pilniej znowu zajmować procesem marszałka Bazaina. Temps zapewnia, że proces ten nie ukończy się przed pierwszą połową roku następnego. Dotąd zapisano w tej sprawie 3000 arkuszy; między innemi powodami nie mało przełożył się do przewleczenia procesu i to, że pan Thiers sam postanowił zbadać wszystkie ważniejsze dokumenty, poczem takowe przedłożone zostaną, nim dostaną się do rąk oskarżyciela publicznego, generała Appert, ministrowi sprawiedliwości.

Główna działalność większości sejmów krajowych przedlitawii spoczywa w wydziałach i komisjach wysłanych przez te sejmy. W sejmie galicyjskim nastąpił przedwczoraj wybór komisji adresowej, a to w skutek wniosku ks. Czartoryskiego, który domagał się wystosowania adresu do korony.

Dzisiejsza korespondencja lwowska, na którą zwracamy uwagę, zajmuje się szczegółowo sprawami sejmiku galicyjskiego i wykazuje, że posłowie nie tracą jak przeszłych lat niepotrzebnie czasu na sprawach natury czysto formalnej.

W sejmie pragskim wybrano wydział w celu naradzenia się nad wnioskiem Limbeka, zmierzającym do radykalnej zmiany czeskiej ordynacji wyborczej, a to w duchu centralistycznym, gwałcącym wyraźnie prawa narodowości czeskiej. W sejmie niżej-szaryackim zajmuje się komisya konstytucyjna głównie wniesioną do sejmiku zmianą ordynacji wyborczej. — Najważniejsze atoli wiadomości dochodzą nas z Tyrolu. Oto sejm tyrolski takie zajęł stanowisko w obec rządu, iż tenże postanowił na przedwczorajszą radzie ministeryalnej przystąpić do rozwiązania takowego i w tym celu udali się ministrowie Lasser i Stremeyer natychmiast do Pesztu, aby zakomunikować cesarzowi uchwały narady ministeryalnej. Za dni kilka spodziewać się nam przeto należy rozpisania w Tyrolu nowych wyborów, za pomocą których rząd ma nadzieję przeprowadzenia takich posłów, którzy nie ośmielą się stawiać czoła nagabywaniom stronnictwa konstytucyjnego. — Czy mu się to uda przy znanym solidarności tamtejszego stronnictwa narodowo-klerykalnego, to wielkie pytanie.

Telegramy z Pesztu donoszą o dotychczasowym rezultacie obrad deputacji regnikolarniej, mającej na celu przeprowadzenie ostatecznej ugody między Węgry a Kroaty. Kroaci zgodzili się w końcu na sformułowanie swych żądań w duchu mniej więcej odpowiednim węgierskiej autonomii, a o ile się zdaje, wniosek do ustawy, o którym wspomina telegram, a który przedłożonym został ze strony Kroatów, uważa można jako rezultat kompromisu między obudwoma stronami. Między innemi domagają się Kroaci dowolnego rozrządzania bezpośrednimi podatkami składanymi przez Kroaty, mianowania bana dla Kroaty bez podpisywania dotychczasowego dekretu przez prezesa węgierskiego gabinetu, pomnożenia liczby posłów wysłanych do parlamentu węgierskiego i własnego ministra w Radzie ministeryalnej węgierskiej.

Z Drezną odbieramy pod dniem dzisiejszym nader obszerne telegramy odnoszące się do złotego wesela pary królewskiej, obchodzonego uroczystości dnia wczorajszego t. j. 10 listopada. Wzniosła uroczystość odbyła się w kaplicy zamkowej w obecności cesarza Wilhelma i cesarzowej Augusty, następcy tronu pruskiego i wielkiej liczby królów, książąt i księżniczek krwi. Błogosławieństwa kościelne udzielił biskup Forwerk.

Na naradzie ministeryalnej odbył się d. 8 w Carogrodzie uchwalono przesłać na ręce księcia Karola Rumuńskiego pismo, w którym zapowiedziano, iż rząd obecny zamysla przestrzegać jak najbaczniej owego lenniczego stosunku, w jakim Rumunia pozostaje do W.

przedewszystkiem z upadkiem Midhata Paszy coraz więcej poczęła zapominać o owym stósunku i występować jakby była państwem zupełnie udziałem i niezależnym. Nowy w. wezwr oświadczył nie tylko posłom angielskim lecz i innym reprezentantom mocarstw zagranicznych, iż pogłoski o ponownym wezwracie Midhata Paszy są całkiem niezasadne.

Sejm pruski zwołany na 12 b. m. Jak nam donoszą z Berlina, znaczna część posłów już zjechała i gorliwie bierze udział w naradach rozmaitych stronnictw nad ordynacją powiatową. I nasi posłowie, jak się dowiadujemy, postanowili stawiać się na czas oznaczony tem więcej, że na pierwszej sesji koła sejmowego, które przypada na 14 listopada, nastąpi wybór prezesa i sekretarzy na bieżącą kadencję i wybór komisji parlamentarnych na miesiąc bieżący.

Zdziedziny społeczno-politycznej.

I.

Rok 1871 w historii ruchów robotniczych w Anglii jest nadzwyczaj ważny. Dostarczył on dwa dokumenty prawodawcze, które przeszły w parlamencie 29 czerwca, a mianowicie:

1) Dodatek do prawa o stowarzyszeniach rzemieślniczych (An act to amend the law relating to Trades-Unions).

2) Dodatek do prawa karnego o pogroźkach i t. d. (An act to amend the criminal law relating to violence, threats and molestation) a oprócz tego odznaczył się niezwykłą liczbą bezroboci, z których najważniejsze odbyły się w przedziałach w Oldham, tudzież w fabrykach maszyn w Newcastle. Oldhamski strike skończył się po tygodniu ustępstwem fabrykantów, strike zaś Newcastle trwał 20 tygodni i w przebiegu swoim miał wiele stron zajmujących. Dla tego też uwaga całej Anglii zwrócona była na przebieg tej wielkiej, socyalnej walki, od której pomyślnego rozstrzygnięcia, jak się tego ogólnie spodziewano, zależała w wysokim stopniu przyszłość tak przedsiębiorców jak i robotników; a że interesa kapitału i pracy na całym świecie są jedne i te same, więc nie dziw, że strike Newcastle zwrócił na siebie powszechną uwagę. Skutki zaś jego na rozwój kwe ty robotniczej w całej Europie coraz widoczniejszemi się stają, i dla tego krótka historia tego zatargu dla czytelników naszych, nie będzie zapewne bez interesu.

Zachęceniu pomyślnym skutkiem strejku maszynistów w Sunderland, którzy cel swój już po czterech tygodniach zupełnie osiągnęli, maszyniści Newcastlescy zawiązali się w ligę, zwaną ligą dziewięciu godzin (Nine Hours league), na której czele stanął John Burnett, zwyczajny robotnik, ale dzielny mówca i człowiek energiczny. Z początku maja zażądano zniżenia czasu na 9 godzin, przy dotychczasowej płacy i pół dnia wolnego w sobotę. Większość fabrykantów odparła to żądanie — inni wachali się. Dnia 25 maja około dziewięciu tysięcy robotników zaprzestało pracy we wszystkich głównych fabrykach, wyjąwszy Stephenson et Comp. w Newcastle, tudzież warsztaty towarzystwa kolei północno-wschodniej w Gateshead. Tymczasem i fabrykanci pod przewodnictwem Williama Armstronga jednogłośnie postanowili wytrwać przy swoim do końca.

Tymczasem dawały się dostrzegać pomiędzy robotnikami ślady wyczerpania. Mimo to konferencya fabrykantów z deputacją robotników przez Mr. C. M. Palmer na dzień 21 lipca zwołana, rozszła się bezskutecznie. Nazajutrz odbyło się wielkie zebranie świętujących robotników w liczbie 4—5 tysięcy. Na chorągwiach wypisane było dziewięć-godzinne hasło, a oprócz tego niesiono na tyczkach zatknięty chleb z napisem: „Chleb powszedni się kończy, ale się nie poddamy!“ Wielu wywędrowało do Ameryki.

Gdy połowiczne koncesye ze strony fabrykantów nie wiele skutkowały na miejscowych robotników, postanowiono celem niezaprzestania robót, wezwać robotników ze Szkocyi i Londynu, a nawet ze stałego ładu. Robotnikom, którzy z Dundee przybyli, zapłacili koledzy Newcastlescy kosztą podróży i z tryumfem odprowadzili ich na kolej. Ponieważ zaś rozszła się pogłoska, że sir William Armstrong nawet u rządów zagranicznych dokłada starań, celem pozyskania robotników, przeto Rada Jeneralna In-

go wysłała dwóch emisaryuszów do Belgii, Niemiec i Danii, celem odradzenia zagranicznym robotnikom podróży do Anglii.

Mimo to 2 września rozpoczął się napływ o. cych. Przybywali pojedynczemi partjami z Niemiec na Hamburg, a oprócz tego 30 Duńczyków z Kopenhagi.

Niemcy, którzy u Armstronga pracowali zaczęli, w liczbie 140, zerwali ugodę, a „Liga dziewięciu godzin“ zapłaciła za nich podróż częścią do Londynu, częścią z powrotem do Hamburga.

Tymczasem w większych miastach Anglii odbywały się publiczne zebrania z jednej strony maszynistów i innych robotników celem zbierania składek na rzecz Newcastleckiego strejku, z drugiej zaś strony przedsiębiorców, z wyrażeniem fabrykantom swego uznania. Najliczniejsze zebranie na korzyść robotników odbyło się w Londynie d. 2 września pod przewodnictwem p. Wheatly, prezesa połączonych towarzystw. Obecni temu zebraniu zagraniczni robotnicy skarżyli się, że ich uwiedziono fałszywymi obietnicami 27 szyl. (9 tal.) tygodniowej płacy i prosili o wsparcie na podróż do domu, czego im też nie odmówiono, ale zarazem postanowiono ogłosić na stałym łądzie, że w razie dalszego dowozu wszelkie wsparcie ustanie. Atoli p. Wilke, jenerałny konsul niemiecki, listem z d. 5 września do Timesa adresowanym oświadczył, że nie jest prawdą, jakoby tym ludziom brakowało pieniędzy, przynajmniej o ile to dotyczy niemieckich robotników, że on sam zapłacił podróż do Hamburga za 73 osoby, reszta zaś znalazła zajęcie w Londynie.

W tym czasie 2114 świętujących robotników stało na liście „Ligi dziewięciu godzin“, pobierając 7 szyl. (2 tal. 10 szr.) tygodniowego wsparcia.

Opinia publiczna zaczęła się interesować sprawą Newcastle i stanęła od razu po stronie robotników. Jedenastego września bowiem pojawił się w Times artykuł wstępny, skierowany przeciw postępowaniu p. Williama Armstronga i towarzyszy, a popierający żądania robotników co do skrócenia czasu pracy na 54 godziny tygodniowo. Gdy i inne dzienniki z podobnemi wystąpiły artykułami, ogłosił Armstrong 14 tegoż miesiąca obszerne pismo w odpowiedzi na zarzuty, czynione przedsiębiorcom, dla których windykuje prawo ściągania sobie z zagranicy tylu robotników, ilu fabryka konieczności potrzebuje. Kończy zaś list swój oświadczeniem, że przedsiębiorcy gotowi są dotychczasowe 59 godzin pracy, zniżyć na 57, albo podwyższyć płacę, ponieważ to ostatnie mniej szkodzi jest dla przedsiębiorców, niż skrócenie czasu pracy. Na to jednak — mówi dalej A. — robotnicy nie chcieli się zgodzić, choć za granicą przy mniejszej niż w Anglii płacy 66 godzin tygodniowo pracują. Dziewiętnastego września wydrukował Times odpowiedź pana Burnett, prezesa „Ligi dziewięciu godzin“ na zarzuty Armstronga. Burnett udowodnił, że już na 14 dni przed zawianiem Ligi robotników, fabrykanci zrobili znowe, odbywali zebrania i tym sposobem zmuszali niejako robotników do oporu.

Gdy zebrania publiczne robotników w Londynie i w innych miastach na korzyść Newcastlekiej braci (brethren) nie ustawały, a w prasie coraz liczniejsze na ich korzyść odzywały się głosy (Daily News, Spectator, Pall-Mall-Gazette), wydrukował znów Armstrong w Times bardzo sprawne robotników nieprzychylny list. Odpowiedziało nań nader liczne zebranie robotników londyńskich, należących do „Związku Towarzystw maszynistów“ (Amalgamated Society) rezolucyą popierania dotychczasowej polityki maszynistów Newcastlekich. Jeden z mówców tego zebrania radził przylączenie wszystkich gałęzi procederowych do międzynarodowego stowarzyszenia robotników (Internacjonal) i postawienie żądania Ligi dziewięciu godzin w rzędzie kwestyi cały świat obchodzących. Tymczasem Times z 26 września ogłosił list p. James Nasmyth, znakomitego inżyniera, mechanika, w którym tenże oświadcza, że przy znacznych postępach wynalazków mechanicznych wszelka ciężka praca ręczna prawie całkiem stała się zbędną. Za pośrednictwem tych wynalazków doszliśmy — mówi N. — tak daleko, że z tego, co dawniej ręczną pracą się

szybciej i dokładniej, a pracując z taką łatwością i precyzją, że robotnik potrzebuje tylko stać przy maszynie, czuwać nad jej czynnością i takową podtrzymywać. Nasmyth uważa fabrykacya maszyn za najlżejszy i najwygodniejszy proceder, żądania robotników usprawiedliwić nie może, niniejsze zaś zawieszenie pracy nie jest według niego niczem innem, jak podstępna próba wymuszania większej płacy. List ten zrobił wielkie wrażenie — zwłaszcza, że publiczność i strony sporne były spragnione pokoju. Ukazał się też 28 września list p. Burnett, prezesa Ligi w którym mówi: „Zwracamy nasze słowo do przedsiębiorców i do publiczności. Cóż właściwie dzieli strony sporne? oto 3 godziny pracy. Wy mówicie, że się bez nich obyć nie możecie, więc dobrze, my się przystępną dalej upierać nie będziemy. Odkupim je od was; każdy z nas da wam za to tygodniowo pewną sumę, o którą się umówimy sami, lub za pośrednictwem sędziego polubownego, a tym sposobem zawarty pokój będzie pewny i trwały“. Na zebraniu z 20,000 robotników złożonem, uproszony był p. Mundella, członek parlamentu do traktowania z przedsiębiorcami na podstawie powyższego listu. Fabrykanci atoli dali odmowną odpowiedź, radząc robotnikom, aby się zgodzili na skrócenie czasu pracy o 2 godziny zamiast o 5, a za pozostałe 3 godziny obiecali odpowiednie wynagrodzenie. Tłumne zebranie robotników odrzuciło ten projekt i postanowiło pozostać przy swoim pierwotnem żądaniu 9 godzin, uchwalono wotum zaufania dla prezesa Ligi p. Burnett, tudzież dla p. Mundella za bezinteresowne usługi robotnikom oddane.

Gdy jednak usiłowania p. Mundelli, ani wszelkie dotychczasowe próby pojednania pożądanego nie odniosły skutku, wystąpił na ochotnika inny pośrednik — Mr. R. Philipson — poważany urzędnik miejski z Newcastle, któremu się ostatecznie powiodło sprawę tę zakończyć.

Propozycja jego brzmiała tak: W przypuszczeniu, że fabrykanci zgodzą się na żądane 54 godziny, robotnicy są gotowi według potrzeby pracować dłużej nad czas obowiązkowy. Płaca tak za obowiązkową, jak i nadobowiązkową pracę, pozostaje jak dotąd, a wypłacana będzie w każdą sobotę w południe. Układ zawiera się na rok, lecz każdej ze stron kontraktujących wolno go zerwać już po 6 miesiącach za 4 tygodniowem wypowiedzeniem.

Mr. W. Armstrong, imieniem fabrykantów natychmiast zgodził się na niniejsze preliniary, robotnicy zaś na zebraniu 9 października jednogłośnie i wśród oznak wielkiej radości przyjęli wszystkie postanowienia i ugody przez dotychczasowych swoich reprezentantów zawarte, a 11 października wyznaczono jako dzień ponownego rozpoczęcia pracy.

Robotnicy dotrzymali swego przyrzeczenia i w ten sposób załatwiono najznaczniejszy i najuporczywszy strejk, jaki się kiedykolwiek zdarzył na północy Anglii, a załatwiono go bez zakłócenia spokoju publicznego, gwałtu lub pogrożeń. To też wszystkie klasy angielskiej ludności powitały koniec tego sporu nie kłamanem uczuciem zadowolenia i uznania.

Wiadomości urzędowe.

NPan raczył nadać tajnemu radcy rejencyjnemu Schnell z Poznania order oria czerwonego 3 klasy na wstęde, pastora Pechner z Pietrowa w powiecie Szamotulskim i rektora Pechner przy szkole miejskiej w Międzybóżu order oria czerwonego 4 klasy, a sołtysowi Kępskiemu w Chelmiech w pow. Inowrocławskim zwyłą oznakę honorową.

Korespondencje Dziennika Pozn.

Lwów, 7 listopada.

(Trzecie posiedzenie sejmowe). — Sejm. — Szkoły ludowe. (Czas).

(T) Wczorajsze posiedzenie wieczorne rozpoczęło się o godzinie w pół do ósmej. Na porządku dziennym były wybory tych komisji, które na posiedzeniu rano odbytem utworzyć postanowiono. Przed posiedzeniem zgromadziło się koło polskie, i tam ułożono się co do członków do komisji wybrać się mających. Z wyborem tych komisji, dzięki porozumieniu temu i pominięciu różnych formalności, spieszyła się Izba istotnie bardzo i dokonała wyboru wszystkich siedmiu komisji w przeciągu godziny, a skrutynium ledwie pół godziny cza-

Dnia 13. b. m. tj. w przyszłą środę, odbędzie się w kościele paraf. s. Maryi Magdaleny o godzinie w pół do 9-tęj msza żałobna za duszę s. p. **Ignacego Sikorskiego.**

(5173)

Przełaz konieczna.

Grunt we wsi **Lawicy** powiecie Poznańskim pod Nr. 10 położony, do **Walentego i Maryanny** małżonków **Lakomych** należący, który z objętością 47 hekt. 22 arów 60 lasów kwadr. opłacie podatku gruntowego ulga, podług nastalonego czystego przychodu na podatek z gruntu na 102 tal. 2 sgr. 8% fen. i na podatek budynkowy z wartości użytku na 20 tal. jest podany, sprzedany być ma w celu przymusowego wykonania drogi subhastacji koniecznej we

(5165)

wtorek d. 4 lutego 1873 r.

przed południem o godz. 10-tęj w lokalu tutejszego królewskiego sądu pow. w izbie Nr. 13.

Poznań, 30 października 1872.

Królewski sąd powiatowy.

Sędzia subhastacyjny.

podp. **Keyl.**

Walne zgrom. Tow. pożycz. w Borku odbędzie się w **niedzielę d. 17 b. m.** po poł. o godz. 4-tęj w lokalu posiedzeń, na które zaprasza

(5169)

ZARZĄD.

W Czwartek 21 listop.

o godzinie 5-tęj po południu odbędzie się na sali p. **Waliszewskiego** w **Pleszewie**

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Kasy Poż. i Oszczędności w Pleszewie

Spółki zapisanej.

Na porządku dziennym:

1. Wniosek o pokrycie nadzwyczajnych kosztów urządzenia i administracji wynoszących 194 tal. 12 sgr. 2 fen. z funduszu rezerwowego.
2. Wniosek o wypożyczanie kapitałów na nieruchomości.
3. Zmiana § 11, 16, 26 i 34 statutu.

Rada Nadzorcza.

St. Szczaniecki, przewodniczący.

Z dniem 10 listopada otworzyłem przy **ulicy Nowej nr. 70** vis à vis księgarni **Wgo Żupańskiego**, pod firmą:

W. JÜNGST

Skład towarów szmuklerskich, białych, galanteryjnych, krótkich, kapeluszy męskich w wielkim doborze; oraz kaloszy, deszczochronów, płaszczy gumowych itd. itd.

Polecając się względem Szanownej Publiczności mam zaszczyt zapewnić, że staniem moim będzie zjednać sobie zaufanie moich odbiorców usługą skora i rzetelną przy nadzwyczaj niskich cenach. (5174)

Dnia **21 b. m.** odbędzie się **publiczna licytacja w Krostkowie** p. **Białosławi**, stacja kolei żel. Sprzedawane będą: **konie, szory, karetę krytą na 4 osoby, elegancki brum, prawie nowy kabriolet, pościel, stare meble i różne potrzeby domowe.**

Zapłata następuje przy licytacji. (5167)

Właściciel **Julian Reichstein.**

Nadzwyczajne Walne Zebranie Towarzystwa Pożyczkowego miasta Wągrowca i okolicy odbędzie się dnia **14 m. b.** o godzinie 11-tęj przed poł. w **Wągrowcu**, w hotelu pana **Zapałowskiego.** (5139)

Porządek dzienny:

Zapisanie Spółki do rejestru handlowego.

Przewodn. w **Radzie Nadzorczej** **Buchowski.**

Sprzedaz miejsc do budowl.

Trzydzieści miejsc do budowl, należących do powiatu Gnieźnieńskiego, tuż przy tutejszym dworcu kolei, wynoszące 1/2 do jednej morgi, oszacowane na 5 do 11 tal. za stopę kwadratową, mają być przez publiczną licytację w

(5114)

piątek d. 29 listopada rb.

przed poł. o godz. 10-tęj na miejscu samem (przy dworcu kolei) sprzedane.

Parcela są poprzdzielane i oznaczane numerami. Z ceny kupna winna być połowa zapłacona natychmiast przy przybyciu gotówką, druga połowa przy sądowej tradycji.

Ostatnia połowa może być na życzenie kupującego przez zapiętkowanie z prowizją po 6% na 3 lata kredytowana.

Gniezno, 8 listopada 1872.

Radca ziemiański **Nollar.**

Akoye zakładowe kolei żelaznych.	
Akwizgron-mastrych.	4 49 pl.
Berliński-gorzelińska.	4 107 1/2 pl.
dito z pierwsz. pań.	5 — pl.
Berl.-poczdam-magdeb.	4 162 1/2 pl.
Berliński-szczecińska.	4 187 pl.
Czeska kolej zachodn.	5 111 1/2 pl.
Halls-zóraw-gubenski.	4 66 1/2 pl.
dito z pierwsz. pań.	5 — pl.
K. l. po praw. brz. Odry	5 134 1/2 pl.
dito z pierwsz. pań.	5 — pl.
M. reński-poznańska.	4 56 1/2 pl.
dito z pierwsz. pań.	5 — pl.
D. inoszlaz-mareh.	4 95 pl.
Górnoszlaz. kol. lit. A.C.	3 232 1/2 pl.
dito lit. B.	3 209 1/2 pl.
Wschodniopruska kol.	4 45 1/2 pl.
dito z pierwsz. pań.	5 — pl.
N. drefiska.	4 157 1/2 pl.
dito z pierwsz. pań.	5 — pl.
dito lit. B.	4 98 pl.
S. rogardzko-poznań.	4 100 1/2 pl.
Brzesko-kijowska.	5 76 pl.
B. zsko-grajewska.	5 39 1/2 pl.
G. licyjska-Ludwika.	5 106 1/2 pl.
A. str.-franc. kolej pań.	5 206 1/2 pl.
A. str. póln. zachodnia.	5 135 1/2 pl.
dito kolej Rudolfa.	5 81 pl.
dito kolej połudn.	5 126 1/2 pl.
W. jersko-galicyska.	5 — pl.
Warszawsko-bydgosk.	4 — pl.
Warszawsko-wiedeński.	5 90 pl.
Elzbiety kolej zachod.	5 114 1/2 pl.
Wrocławsko-warszawa.	5 — pl.

Co dopiero wyszło w komisie księgarń

Tytusa Daszkiewicza w **Poznaniu** ul. **Wodna 28.**

Dr. Jerzykowski.

Cholerze

i zaradczych przeciw niej środkach. (5162)

Cena 5 sgr.

Nauczycielka biegła w swym zawodzie szuka ed nowego roku umieszczenia. Blizszą wiad. udz. exp. pod Nr **5175.** (5175)

Prawdziwe wina i inne trunki

sprowadzam z najlepszych źródeł: jako też i prawdziwe bawarskie, kobyłepolskie marcew i akcyjne piwo z **Löbau** poleca restauracya

(5159)

K. Krzyński

Stary Rynek i Róg Butelskiej ulicy Nr. 44, 1-sze piętro.

Sukna, buksiny, materye na pale-

toty, żakiety, kamizelki, krawaty, cachenez etc.

Dery podróżowe, szale podróżowe, płaszcze od deszczu.

Największy wybór najtańsze ceny.

ROBERT SCHMIDT.

dawniej **Antoni Schmidt.** (5122)

Do mego handlu kolonialnego i lakości poszukuje natychmiast lub od 1 stycznia 1873 doskonałego subiekta,

znającego dokładnie język polski i niemiecki, umiejącego prowadzić korespondencje. Pensya dobra.

Rawicz. (5170)

P. v. Romatowski.

PRACZKA!

biegła w swej sztuce poszukuje miejsca zaraz lub od 1-go stycznia. Blizszej wiadomości udzieli pan **Podlaski w Gostyniu.** (5171)

Krajowe obligacye pierwotne.	
Akwizgron-mastrych.	4 90 1/2 pl.
dito II emisja.	5 98 1/2 pl.
dito III emisja.	5 98 1/2 pl.
Wsch.-prus. kol. połudn.	5 100 1/2 pl.
dito litera B.	5 101 1/2 pl.
Kol. po praw. brz. Odry.	5 101 1/2 pl.
Zagraniczne obligacye pierwotne.	
Charkowsko-azowsk.	5 94 1/2 pl.
Central Pacific.	6 85 1/2 pl.
Alabama i Cattanooga.	8 56 1/2 pl.
Chicago-Southwestern.	7 82 1/2 pl.
dito male.	5 — pl.
Charkow-kremenez.	5 94 1/2 pl.
Gal. kolej Karola Ludw.	5 94 1/2 pl.
dito II emisja.	5 90 1/2 pl.
dito III emisja.	5 88 1/2 pl.
Jelesko-orelska.	5 94 1/2 pl.
Jelesko-woroneżka.	5 90 1/2 pl.
Kozłowski-woroneżka.	5 96 1/2 pl.
Kursko-Charkowska.	5 94 1/2 pl.
Kursko-Kijowska.	5 96 1/2 pl.
dito male.	5 96 1/2 pl.
Lwowski-czerwonojarsk.	5 69 pl.
dito II emisja.	5 80 1/2 pl.
dito III emisja.	5 71 1/2 pl.
Moskiewsk.-riazanska.	5 97 1/2 pl.
Moskiewsk.-smoleńska.	5 94 1/2 pl.
Austr.-franc. kolej.	3 287 1/2 pl.
Węgiers. kolej wschod.	7 70 1/2 pl.
Riazansko-kozłowska.	5 90 1/2 pl.
Szujsko-ivanowska.	5 94 1/2 pl.
dito male.	5 94 1/2 pl.
Warszawsk.-wied. II em.	5 95 1/2 pl.
dito male.	5 96 pl.

Obszerny kram do wynajęcia. przy **ulicy Szewskiej 15.**

Bez medycyny.

Cierpiący na **piersi i płuca** znajdują bardzo prostym sposobem i nawet w przypadkach przez lekarzy za nie do leczenia uznanych **radyczną ulgę** w swych cierpieniach

(5158)

bez medycyny.

Po szczegółowym opisanu choroby bliższe informacje listownie przez **Dyr. J.H. Fickert, Berlin.**

Wall-Strasse Nr. 23.

Bez medycyny.

Eau Tonique (3699)

P. DICQUEHARE, chemika

w **Paryżu i Rouen.**

Wzbudza porost włosów. Zapobiega szwini. Spędza łupież z głowy. Skład w Poznaniu w aptece Pa. Dra Mankiewicza.

Artur Richter

Wrocław,

Schweidnitzer-Strasse 27,

naprzeciw **teatru miejskiego.**

Handel papieru, materyałów piśmiennych i rysunkowych.

Skład specyalny listowego papieru i kopert z monogramami, kart wizytowych à la minute.

Skład najdelikatniejszych wiedeńskich, ofenbachskich i angielskich towarów skórkowych, wiedeńskich i paryżkich towarów z brązu, artykułów z słońowej kości i szyldkretu.

Wachlarze drewniane, jedwabne, z kości słońowej i szyldkretu, stółowne do przechadzek, teatrów i balów, niemieckie i francuskie pachnidła i potrzeby toaletowe.

Artykuły do podróży. (5161)

HYDROCLYSE nowa klyzopompa udoskonalona o ciągłym wytrysku. Jedyna, jaka istnieje bez tłoczni i bez sprężyny. Nie potrzebuje nigdy reparacji. Zamknięta w małym pudełeczku, bardzo wygodna w podróży. Cena dostępna. W Paryżu w wynalazcy p. Naudinat, rue de Joux 7, w Poznaniu w aptece p. Dra Mankiewicza. (263)

SZPRYCOWANIE BROU HYGIENICZNE, NIEZAWODNEGO SKUTKU I ZAPOBIEGAJĄCE. Samo dostateczne do uleczenia bez użycia żadnych innych środków. Znajduję się w głównych aptekach na całym świecie. W Paryżu w wynalazcy, **PA. BROU,** Boulevard Magenta, 158, — (Żądać należy prospektu) — 30 lat powodzenia. (2697)

Kulawizny koni

leczy niechylbnie mój wstawiony fluid restytucyjny. (5009)

KAROL SIMON, weterynarz, wynalazca fluidu i opartę na nim sztuki leczenia. **Leszno.**

W Poznaniu u p. **Sikorskiego, Ulica Podgórna.**

Cena + paki (12 flaszek) 6 tal., 1/2 paki 3 tal.

Steidl & Cie.

Jedyny właściciel **J. W. Dieffenbach'a**

FABRYKI

punczu Monachium

1/2 i 1/4 butelki. 1/2 i 1/4 butelki.

(5008)

Tylko prawdziwe, jeżeli na butelce powyższy herb się znajduje.

Puncz ten jako: Punsch Romain, Imperial, Royal i Annanas są do nabycia u panów:

Jakoba Appia, kupca, **W. F. Meyera,** kupca, **Cichowicza,** kupca, **H. Wolkowitza,** cukiernika w Poznaniu.

Kurs papierów na giełdzie.	
Berlin, dnia 9 listopada 1872.	
Austr. losy z 1858	5 118 1/2 złd.
dito losy z 1864	5 92 1/2 złd.
Rosjsk. polsk. oblig. skar.	4 76 pl. m. 75 1/2
Pols. listy zast. III em.	4 77 pl.
dito nowe	5 77 1/2 pl.
Pols. listy likwidacyjn.	4 64 1/2 złd.
Ameryk. pożycz. z 1882	96 3/4 u. 98 1/2 u. 97
dito z 1883	98 1/2 u. 98 1/2
dito	5 95 1/2 pl.
Ros. list. zast. na grunta	5 91 1/2 pl.
Rumuńska pożyczka	— m. 98 1/2
Rum. oblig. kol. żel.	— pl. m.
Renta francuska	5 82 1/2 u. 82 1/2
Włoska renta	5 66 1/2 u. 66 1/2
Pożycz. turecka z 1865	5 51 1/2 u. 51 1/2 u. 93
dito z 1869	62 1/2 ult. m. 62 1/2
Akoye bankowe i banków kredytowych.	
Pow. bank depozyt.	5 94 pl.
Berliński stowarz. handl.	4 144 1/2 pl.
Berliński bank	4 128 1/2 pl. n. 116
Berliński bank lombard.	5 — złd.
Berliński bank meklers.	4 121 1/2 pl.
Berliński bank meklers. produktów	5 107 pl.
Wrocław. bank dyskon.	4 144 1/2 pl.
dito wekslowy	4 145 pl.
Gdański stow. bankowe	4 99 1/2 pl.
Gdański bank przywata.	4 117 1/2 pl.
Darmstadtzki bank	4 124 pl.
Desawski bank kredyt.	4 119 1/2 pl.
Niemiecki bank narod.	5 103 1/2 pl.
dito Unii	4 116 1/2 pl.
Stowarzysz. dyskon.	4 345 pl.

Reumatyzm członków, podagry

leczy i w przypadkach uporczywej choroby przy dokładnem objaśnieniu listownem za pomocą doświadczonych metod. (5166)

Krebs

Aptekarz w Uściu.

SIROP UŚMIERZAJĄCY

ze skórek gorzkich pomarańcz

I BROMKU POTASSU

Pa. J.-P. LAROSE,

2, rue des Lions-Saint-Paul, Paryż.

Wszyscy lekarze przyznają **Bromkowi Potassu** chemicznie czyste działanie usmierzające i kojące na rozdrażnienie całego systemu nerwowego. W połączeniu z Siropem Laroze ze skórek gorzkich pomarańcz, którego działanie regulujące funkcje żołądka i kisiel jest powszechnie uznane, Bromek potassu przepisuje się przez lekarzy dla osób dorosłych w chorobach serca, kanałów trawienia i oddychania, w dolegliwościach nerwowych; w ogóle w cierpieniach nerwowych i w stanie ciąży, jak również dla dzieci kiedy idzie o uspokojenie nie rozdrażnienia nerwowego, bezsenności i kaszlu podczas wyrywania się snów.

Dostać można w **Warszawie** w składach materyałów aptecznych **PP. Gallego i Spiesza**; we **Lwowie** w aptece **P. Mikolaj**; w **Krakowie** w aptece **P. Trauczyńskiego**; w **Wrocławu** w aptece **P. Kullak**; w **Poznań** w aptece **D. Mankiewicza**; w **Wielu** w aptece **P. Chróścickiego.**

(5159)

Dom. Skóraczew p. Xiążem.

poszukuje zaraz

(5176)

Sprzedaz tryków.

Sprzedaz tryków z mojej oryginalnej owczarni zarodowej pochodzenia Jesnitzkiego rozpoczyna się dnia **4 listopada r. b.** — Owczarnia zarządzana dyrektorem owczarstwa pan **A. Heyne** z Wintersdorf. **Zamość** leży nad **zsoz,** tam dotąd można się dostać z Wrocławia żelazną koleją do **Kempna**, z tamtąd pocztą przed południową przez **Ostrzeszów, Grabów.**

Zamość, Obw. Rej. Poznański w październiku 1872. (4862)

Buchwald.

Folwark Jastrzębniki

140 morg I klasy, 1/4 mili od stacji kolei żelaznej „Opalenica“ jest z wolnej ręki do sprzedania. (5160)

O bliższych szczegółach można się dowiedzieć u Restauratora **K. Krzyńskiego**, Stary Rynek i róg Butelskiej ulicy Nr. 44, 1 piętro.

Urzednik gospodarczy, bezenny, praktyczny i teoretyczny wykształcony, zaopatrzony nie tylko w dobre świadectwa, ale posiadający i szczególne rekomendacye, mogący złożyć dowody przynajmniej kilkoletniej praktyki, znajdzie miejsce natychmiast w **Dom. Modliszewko** pod Gnieznem. Żąda się świadectw w odpisie (5163)

Pisarz gospodarczy, zaopatrzony w dobre świadectwa, może zaich. przesłaniem w kopii, pod adresem **A. Z.** poste restante **Smigiel,** otrzymać natychmiast korzystne dla siebie umieszczenie. (5129)

Moneta w złocie, srebrze i papierach.

Fryderyksdory 113 1/2 pl.

Korony złote 9 7 1/2 pl.

Napoleonsdory 5 10 1/2 pl.

Imperyaly 5 16 1/2 złd.

Dolary 1 11 1/2 pl.

Złoto w sztab. funt celn. 29. 20 złd.

Srebro funt celny 29. 20 złd.

Szagrancz. noty bank. 99 1/2 pl.

Austryack. noty bank. 93 1/2 pl.

Rosyjskie noty bank. 82 1/2 pl.

Francuskie soty bank. 79 1/2 pl.

Reumatyzm członków, podagry

leczy i w przypadkach uporczywej choroby przy dokładnem objaśnieniu listownem za pomocą doświadczonych metod. (5166)

Krebs

Aptekarz w Uściu.

SIROP UŚMIERZAJĄCY

ze skórek gorzkich pomarańcz

I BROMKU POTASSU

Pa. J.-P. LAROSE,

2, rue des Lions-Saint-Paul, Paryż.

Wszyscy lekarze przyznają **Bromkowi Potassu** chemicznie czyste działanie usmierzające i kojące na rozdrażnienie całego systemu nerwowego. W połączeniu z Siropem Laroze ze skórek gorzkich pomarańcz, którego działanie regulujące funkcje żołądka i kisiel jest powszechnie uznane, Bromek potassu przepisuje się przez lekarzy dla osób dorosłych w chorobach serca, kanałów trawienia i oddychania, w dolegliwościach nerwowych; w ogóle w cierpieniach nerwowych i w stanie ciąży, jak również dla dzieci kiedy idzie o uspokojenie nie rozdrażnienia nerwowego, bezsenności i kaszlu podczas wyrywania się snów.

Dostać można w **Warszawie** w składach materyałów aptecznych **PP. Gallego i Spiesza**; we **Lwowie** w aptece **P. Mikolaj**; w **Krakowie** w aptece **P. Trauczyńskiego**; w **Wrocławu** w aptece **P. Kullak**; w **Poznań** w aptece **D. Mankiewicza**; w **Wielu** w aptece **P. Chróścickiego.**

(5159)

Dom. Skóraczew p. Xiążem.

poszukuje zaraz

(5176)

Sprzedaz tryków.

Sprzedaz tryków z mojej oryginalnej owczarni zarodowej pochodzenia Jesnitzkiego rozpoczyna się dnia **4 listopada r. b.** — Owczarnia zarządzana dyrektorem owczarstwa pan **A. Heyne** z Wintersdorf. **Zamość** leży nad **zsoz,** tam dotąd można się dostać z Wrocławia żelazną koleją do **Kempna**, z tamtąd pocztą przed południową przez **Ostrzeszów, Grabów.**

Zamość, Obw. Rej. Poznański w październiku 1872. (4862)

Buchwald.

Folwark Jastrzębniki

140 morg I klasy, 1/4 mili od stacji kolei żelaznej „Opalenica“ jest z wolnej ręki do sprzedania. (5160)

O bliższych szczegółach można się dowiedzieć u Restauratora **K. Krzyńskiego**, Stary Rynek i róg Butelskiej ulicy Nr. 44, 1 piętro.

Urzednik gospodarczy, bezenny, praktyczny i teoretyczny wykształcony, zaopatrzony nie tylko w dobre świadectwa, ale posiadający i szczególne rekomendacye, mogący złożyć dowody przynajmniej kilkoletniej praktyki, znajdzie miejsce natychmiast w **Dom. Modliszewko** pod Gnieznem. Żąda się świadectw w odpisie (5163)

Pisarz gospodarczy, zaopatrzony w dobre świadectwa, może zaich. przesłaniem w kopii, pod adresem **A. Z.** poste restante **Smigiel,** otrzymać natychmiast korzystne dla siebie umieszczenie. (5129)

Moneta w złocie, srebrze i papierach.

Fryderyksdory 113 1/2 pl.

Korony złote 9 7 1/2 pl.

Napoleonsdory 5 10 1/2 pl.

Imperyaly 5 16 1/2 złd.

Dolary 1 11 1/2 pl.

Złoto w sztab. funt celn. 29. 20 złd.

Srebro funt celny 29. 20 złd.

Szagrancz. noty bank. 99 1/2 pl.

Austryack. noty bank. 93 1/2 pl.

Rosyjskie noty bank. 82 1/2 pl.

Francuskie soty bank. 79 1/2 pl.

Kurs papierów na giełdzie.	
Berlin, dnia 9 listopada 1872.	
Austr. losy z 1858	5 118 1/2 złd.
dito losy z 1864	5 92 1/2 złd.
Rosjsk. polsk. oblig. skar.	4 76 pl. m. 75 1/2
Pols. listy zast. III em.	4 77 pl.
dito nowe	5 77 1/2 pl.
Pols. listy likwidacyjn.	4 64 1/2 złd.
Ameryk. pożycz. z 1882	96 3/4 u. 98 1/2 u. 97
dito z 1883	98 1/2 u. 98 1/2
dito	5 95 1/2 pl.
Ros. list. zast. na grunta	5 91 1/2 pl.
Rumuńska pożyczka	— m. 98 1/2
Rum. oblig. kol. żel.	— pl. m.
Renta francuska	5 82 1/2 u. 82 1/2
Włoska renta	5 66 1/2 u. 66 1/2
Pożycz. turecka z 1865	5 51 1/2 u. 51 1/2 u. 93
dito z 1869	62 1/2 ult. m. 62 1/2
Akoye bankowe i banków kredytowych.	
Pow. bank depozyt.	5 94 pl.
Berliński stowarz. handl.	4 144 1/2 pl.
Berliński bank	4 128 1/2 pl. n. 116
Berliński bank lombard.	5 — złd.
Berliński bank meklers.	4 121 1/2 pl.
Berliński bank meklers. produktów	5 107 pl.
Wrocław. bank dyskon.	4 144 1/2 pl.
dito wekslowy	4 145 pl.
Gdański stow. bankowe	4 99 1/2 pl.
Gdański bank przywata.	4 117 1/2 pl.
Darmstadtzki bank	4 124 pl.
Desawski bank kredyt.	4 119 1/2 pl.
Niemiecki bank narod.	5 103 1/2 pl.
dito Unii	4 116 1/2 pl.
Stowarzysz. dyskon.	4 345 pl.